

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötösor: hasábozott gármond sor 6 kr. ara
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb
és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt i-
nyújt a kiadó hivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppel Alajos (Wollzeile 22), Haasen
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse nr. 10

Nyitlertéri oszlopok

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-szénutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1873 utolsó negyedére.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben pos-
tai utalvánnyal, kiadó Stein János könyv-
kereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteltpéldánnyal szolgálok.

A „KELET” kiadóhivatala.

Budapest, 1873 nov. 19.

(A.) Ama mélyreható események, me-
lyek a baloldali kebelében lefolytak, némi te-
kintetben pártunk magatartására is befolyás-
sal vannak, sőt ép a Ghyezyre azon vaj-
adásokra vonatkozó tekintetek, melyeket a ko-
máriomi program a balközép egyes köreiben
ébresztett, birta reá pártunkat, hogy tegnap-
előtti értekezletén a Simonyi Ernő határozati
javaslatával napi rendre került bankkérdés
tárgyalásába ne ereszkedjék, nehogy állást
kelljen foglalnia s ez által actiójának szabad-
sága bármely irányban csökkentessék. A De-
ák-párt, mint a képviselők tegnapi nyilatko-
zatai bizonyítják, e kérdésben a nemzet jogai-
ból egy hajszálnyit sem fog feláldozni; meg-
oldja a kérdést úgy, a mint a nemzet érde-
kei parancsolják és pénzügyi erői lehetővé
teszik. E munkája megkönnyebbednek minden
tekintetben, követeléseinek, föllépésének erköl-

csi sulya öregbednek, mind az osztrák kor-
mánynyal s a bécsi bankkal szemben, mind ma-
gában a magyar képviselőházban, ha az eddi-
gi közjogi ellenzék Ghyezy nézeteit követve
neki a munkában segédkezet nyujtana. Mig
erre kilátás nyílik, a bankkérdést nem fogják
fölvenni és pedig annál kevésbbé, mert a pénz-
piacz jelen alakulatában még a fusionált pár-
tok is képtelenek lennének az ügy czélszerű
lebonyolítására. Mihelyt a viszonyok csak né-
mi javulást mutatnak, pártunk fölveendő a kér-
dést s a kormány meg is ígérte, hogy ide vo-
natkozó előterjesztéseit ez alésszak folyamánab
okvetlenül megteendő. Ha a két párt addig
egyesülend, ez csak előnyére válhat az ügynek.
ha nem, akkor a Deák-párt magába sem fog
visszaretenni a munkától.

Pénzügyi helyzetünk rendezésének egyik
alapföltétele mindenesetre ama kölcsörművelet,
melyet Kerkapoly jelenleg realizálni akar s
mely mint beszélük egyszersmind kormányzá-
sának utolsó tettét képezendi. Finánczminis-
ter sohasem volt népszerű ember s Kerkapoly sem
az; sőt a párt egyes elemei oly indulatossá-
got tanusítanak iránta, melynek sem jogosultsága
sem értelme nincs. Más alkalommal hosszasan
fogunk szólni Kerkapoly pénzügyi kormány-
zatának főbb mozzanatairól. Szerencsétlen vi-
szonyokkal kellett küzdenie melyek legjobb
szándékait sikertelenné tették. Hibáit nem
akarják leplezgetni; de azt sem szabad fele-
dünk, hogy nemcsak nagy eszű, hanem be-
csületes ember is s hogy minden hazafinak
komolyan ohajtania kell, hogy a benne rejlő
óriási szellemi tőke a közügyek terén tovább-
ra is értékesüljön.

Ghyezy Kálmán beszédét ismét meg is-
mét bonczkés alá veszi a napi sajtó. Tegnapi „Pe-
sti Napló” indított meg egy cikksorozatot fölőte;
ma Csernátör és Tisza László egyszerre lépnek so-
rompóba ellene. Amaz bevezető első cikkében in-
kább csak felszólalások késedelmes voltát s ismét
magát a felszólalást igyekszik igazolni. Nagy politi-
kával kerülgetvén a forró kását s pártja igazának
vindikálását tüntetvén föl a jogezimként: hogy a
bírálatba mégis csak befog. Emez kevesebb takti-

felbukkanó ifjában azt bihette, hogy magát Nep-
tunt látja: ennek az oly csodásan felkuszoruzott te-
kér öltönyös alak még inkább mint valódi vízi tűn-
dér tűnhetett föl.

A tanuló egész melliege kiemelkedett most a
vizből, a sietség közben, melylyel igyekezett a sűrű
nádon áttörni s annak összefonódott virágos indáit
szétszakítani, egész füzérek maradtak függve piros
sapkáján s a víz csak amugy gyöngyözött ezekről
fürteire s fényes cseppekben hullott alá vállaira,
mellére.

Most gyors mezdulattal haladt előbbre s egy-
szerre megragadta erős kézzel a süllyedő csónak
párkányát.

A mint szemök sugarait egymással kicserél-
ték, úgy találkozhattak lelkeik is e perczben. Hall-
gatva piént a csendes táj, homályba burkolva kö-
rültek s csak a tó víze csillámlott még elhaló
fényben.

Mindkettőt oly különös, oly tulvilági érzés
fogta el; úgy tetazett nekik, mintha az egész min-
denségben ők volnának egyedüli élő lények, a vi-
lágnak valamely távoli elrejtett zugában, hova sem-
zaj, semmi élet sem képes eljutni s még az emlé-
kezet sem lelheti fel őket s öntudatlanul csaknem
álmodozva kérdé a leánya:

— Honnét jössz te? Az öreg meghallgatta
tán kéréssem s elküldött, hogy vezérelj engem?

Az ifjú homlokát is a világot elfeledtető fuva-
lom érinté, felpillantott s a kétes világnál a leány
arczába tekintve szolt:

— Igen, — eljöttem a mélyből, hogy ma-
gammal vigyelek. Kágylód nem bir meg tovább
szép tündér, jer velem!

Nympháának egy rég tett fogadásom
kell teljesítenem, nympba, és ő hozzá viszlek.
(Folyt. köv.)

kával, de annál nagyobb következtelenséggel egyfe-
lől azt bizonyítja, hogy Ghyezynek semmi oka sem
volt most a pártból kilépni, mert „a párt a politi-
kában oly igen fontos taktikára nézve Ghyezyhez
még soha oly közel nem állott, mint épen most,”
másfelől pedig nagy emphasissal azt e ösgeti
hogy a baloldal igen okosan cselekszik, midőn elvei-
hezí hűségét megtartja” más szókkal a közjogi op-
ponálást tovább folytatja.

Ugy látszik Tisza László Ghyezy levelének
megjelenése óta sem birt annak tulajdonképeni tar-
talmáig hatolni, sem azt megérteni, hogy Ghyezynek
visszelépését épen a baloldali kör november 7-dik,
s a merev opponálást tovább is fontartó határozata
idézte elő. Tisza László cikkének különben még
folytatása következik s így majd meglátjuk, hova
lyukad ki Tisza Kálmán öcsének okoskodása.

— Megyesszék e hóban tartott székgyűlésén
kimondta, hogy támogatja Segesvárnak az oszággyű-
léshez intézett ismeretes kérését a „nyelvkenyszer”
ügyében. Ugyanekkor elhatározta, hogy ő felsége
kormányzásának 25 éves jubileumára üdvözléti fel-
iratot fog küldeni, melynek fogalmazására egy bi-
zottságot küldött ki.

Részünkről azt hisszük, hogy Megyesszék azzal
tanusítva legnagyobb hódolatot ő felsége iránt, ha
az általa szentesített törvényeket kellő tiszteletben
tartaná.

— A képr. ház pénzügyi bizottságának nov.
18. este s 19. ikén igen fontos ülései voltak. A bi-
zottság a kölcsönt s Kerkapoly jelentését a pénz-
ügyi helyzetről tárgyalta. A viták hevesek, itt-ott
élesek voltak. A kölcsön némi lényegtelenebb mó-
dosítással elfogadtatott. A baloldali tagok külön ja-
vaslatot terjesztenek elő.

E tudósítást a „P. N.” a következőkkel egé-
szíti ki:

A pénzügyi helyzet ezen eljjesztő képének
nyomása alatt a bizottság több tagja, főleg báró
Sennyey Pál, Wahrmann és Zsedényi ismételtén ki-
fejezték elodázhatlan szükségességét annak, hogy az
1874-i költségvetés már megállapított szükségleti
része újabb revisio alá vételessék s a kiadások a nél-
külözhetlenül szükségessékre redukaltassanak. A bizott-
ság minden ellenmondás nélkül magáévá tette e fel-
fogást s elhatározta, hogy a revisio eszközzésére a
háztól felhatalmazást fog kérni. Ezután előterjeszté
a pénzügyminis-ter az általa lebegő adósságok alak-
jában eszközölt hitelműveletek részletes kimutatását.
B. Sennyey meglehető élességgel kikelt az ellen,

Szerdahelyi Kálmán utolsó napjai.

(Orvosi naplómból.)

(Folytatás.)

— Óh, édes barátom — folytatá a szegény
asszony — a mit akkor éreztem, azt szavakkal ki-
fejezni képes nem vagyok. Csak annyit tudok, hogy
napjaim örökös rettegés közt töltök el; alig mertem
Kálmánt magára hagyni, mindenütt vele szerettem
volna lenni, mert mindig attól az „egy percz”-től
félttem, mely megölheti.

Hosszas szünet állott be. Annyira le voltam
hangolva mindattól, a mit hallottam, hogy még csak
egy vigasztaló szóval sem tudtam enybiteni a mű-
vésznő fájdalomát. Midőn a visszaemlékezés kínzó
hatása alól kibontakozék, így végzé be elbeszélését:

— Aztán látszólagos javulás állt be. Jó kedve
ismét visszatért s egész nyáron át, úgy szólván, baját
sem mondta, daczára annak, hogy rendkívül el volt
foglalva s nagy fáradalmaknak tette ki magát. Azt
hittem, hogy az orvos csalódott, midőn állapotát
oly sötét színekkel esetelte előttem s a legnagyobb
csapás lehetőségét hitette el velem. Hanem az
többi időkben ismét rosszabbra fordult állapota.

— Voltak ugyan türethetőbb napjai, nyugalmasabb éj-
szakai, de ezeket ismét gyötrelmes rohamok vál-
tották fel. Végre néhány nap előtt komolyan kér-
tem őt, hogy ne legyen könnyelmű s engedje ma-
gát rendszeresen kezelni. Az ő szíve beteg, az ő
szívét gyógyítani kell. „Eh, — válaszolt nevetve —
az csak nektek asszonyoknak való!” — Én azon-
ban agdig kértem, mig utoljára is ezen szavakkal
beleegyezett: Na, nem bánom, legyen, megteszem
a kedvedért, hanem azt kijelentem, hogy csak oly
orvossal kezeltetem magamat, a ki egyszersmind
jó barátom is. Tudod az ember nem csak orvosi

hogy a magyar pénzügyminis-ter egy pár százezer
frtért egész Európában „hauszironi” jár.

Végül tárgyalás alá vétetvén általánosságban
a kölcsöntörvényjavaslat, Móricz Pál kijelenté,
hogy nem fogadja azt el s a maga és elvtársa,
Kiss Lajos nevében különvéleményt jelentett be.
Szóll Kálmán elfogadja azt, mint a nyomasztó pénz-
ügyi helyzetből való kibontakozásnak jelenleg egye-
dül lehetséges eszközét. Mihajlovics K. szintén hoz-
zájárul, mint horvát képviselő, őszintén akarván a
magyar állam fenmaradását. B. Sennyey szintén rá-
szavaz „az elvesztett csatának e végtelenül súlyos
békétetésére” mint ő a kölcsönt jellemzé. A bizott-
ság többsége ezek után általánosságban el is fogad-
ta a törvényjavaslatot. A részletes tárgyalás alkál-
mával elfogadott módosítások közül kiemeljük, hogy
a törvényjavaslat első §-a két külön szakaszra osz-
tatott fel, utolsó 8-ik §-nak pedig Csengery Antal
indítványá folytán a következő szövegezés vétetett
ról: „Ezen törvény csak a 153 millió ezüst forint-
nyi kölcsön felének, azaz 76 és fél millió ezüst frt-
nyi összegnek kibocsátási módozatait állapítván meg,
a kölcsön másik részének, avagy egy részének kibo-
csátási módozatai iránt, a mennyiben és a mikor e
kibocsátás szükségessége fennforog, külön törvény
fog intézkedni.

— A helyzetet a „P. N.” a következőleg kör-
vonalazza:

A helyzet sulypontja a pénzügyi bizottságban
rejlük. Az ép most tárgyalja összes pénzügyi állapo-
tainkat, s azok rendezésére pozitív javaslatokat tesz.
A kormánytól fog azután függni annak elhatározása,
hogy teljesítheti-e ezen bizottság határozatait közlő
azokat, melyekhez a ház is hozzájárul s valószínű,
hogy a ház a bizottság határozatain szuttal is keve-
set fog módosítani, mert a ház nincs is azon hely-
etben, hogy ismerje mindazon adatokat, melyek a
pénzügyi bizottság határozatainak indokál szolgál-
nak, s melyek nagy része rendszeren csakis e bizott-
ságban szokott a kormány egyes tagjai által elő-
terjesztetni.

A mi a pártok állását illeti, azok körében a
bizalmas értekezletek tovább tartanak a nélkül, hogy
eddig bármily irányban határozó lépés történt volna
A balközépben, úgy látszik, némelyek be akarják vár-
ni, vajjon Ghyezy vállall-e újra mandatumot, vagy
nem; Ghyezy pedig a mandatum-vállalást attól lát-
szik függővé tenni, hogy mily fogadtatásra találna
az egykori elvtársai körében. A komáriomi választók
Ghyezyt fel fogják szólítani a mandatum vállalásra,
a mint az új választásra felhivatnak s ha ektor a

dolgokról szeret olyankor beszélni, hanem egyébről
is.” — Aztán kezdtek sorba venni az orvosokat, a
kik egyuttal barátaink is. Ki legyen? Kik válasz-
sunk? — Vögre őnt említettem. Erre Kálmán meg-
örült s élénken kiáltott fel: „Igazad van, jó lesz.”
— Midőn ezen kérdéssel tisztában voltunk, arra
kértem őt, hogy írjon hát önnök s kérje föl, hogy lá-
togassa meg. „Írj te neki” — veté oda könnyedén
s kalapja után nyulva, gondtalanul távozott. Még
ekkor is is ily tréfásan vette baját. Így történt,
hogy aztán én ültem asztalomhoz. megírva önnök
azt a pár sort, melyet ma déiben megkapott.

Én hálásan szorítottam meg az elém nyújtott
kis kezét s épen válaszolni akartam, midőn kívülről
ajtónyitás és léptek zaja hatolt a szobába.

Prielle, Cornelia a kendőt könyvtől ázott sze-
méhez szorítá s nyugodtságot erőltetve arczára, gyor-
san felkelt.

Kálmán lépett be.

Tartása könnyed volt, vonásain mosoly öm-
lött el s kezét nyujtva, vidor, erőteljes hangon
mondá:

— No, barátom, neked jutott a szerencse, hogy
a kerepesi temetőbe kiexpediálj!

Sohasem feledelem el ezt a pillanatot. Látszott
rajta, hogy ezen pár szóba tört ki mindaz, a mit
oly hosszú idő alatt magába fojtott, a mit előttem
eddig eltitkolt. Lehet, hogy ezen bizarr phrasissal
meg akart lepni, kiváncsian lesve, hogy mily hatást
tesz az reám? Talán számított arra, hogy kineve-
tem; hiszen még az oly betegnek is, ki nem alkot
magának illusiokat súlyos baja felől s számot vetett
az étellel, oly jól esik, ha az orvos szembe kaczágja
baljósatai miatt.

(Folytatás következik.)

BELFOLD.

Seps-Szt.-György, 1873. nov. 14-én.

Tisztelt szerkesztő ur!

Több hazai lapokban s azok közt becses lapjában is jelent meg, egy aláírás nélküli tudósítás — S.-Szentiványból, — melyben az ottan múlt hó 21-én östve néhai Szentiványi Gáboron elkövetett orgyilkosság körülményei lettek leírva, s melyben Háromszék közigazgatása úgy tüntetett fel, mintha ezen szomorú bűntényről a közigazgatási közegek tudomást se vettek volna.

Meggyőződve ezen cikk tartalmából, hogy a bekövetkezendő képviselő közgyűlésben interpellálni fogok, — szinte vártam annak megtételét — ebben nem is esalatkóztam, mert interpellatio intézetett hozzám, hogy vajjon ez alkalommal a közigazgatási közegek köteleességet mennyiben teljesítették, — mire is felvilágosításomat annyiban, a mennyiben szükségesnek véltem, megtettem, mely felvilágosításom, illetőleg feleletem a törvényhatósági bizottság által tudomásul vétetett. — Kötelességemnek érzem azonban, azt, a felhozott cikk állításaira vonatkozólag a nyilvánosság terén is megtenni, miért is ezen soraimnak becses lapjában leendő kiadását kérem.

Az orgyilkosság múlt hó 21-én estvél 8—9 óra közt történt meg, a községi előjáróság felosztása folytán, már egy óra letelte előtt megjelent a csendőrség a tett színhelyén, és gyanúsított Lukács Ferencet azonnal le is tartóztatta; — 22-én kora reggel jelentést az előjáróság egy a kir. törvényszék, valamint alispán és szolgabírói hivatalhoz is megtette.

En e napon ép hivatalos körutban Kézdiszék felső járásában, — 23-án pedig az Orbai járásban voltam — s csak e nap estvéjén tértem hivatalom helyére vissza, — az illető szolgabíró pedig katonai ügyben szinte kerületében távol járt; — de más különben is miután a kir. törvényszéktől a vizsgáló bizottság 22-én a színhelyen már a reggeli órákban megjelent, nem volt a közigazgatásnak más teendője, mint rendőri tekintetből a szükséges lépéseket megtenni, — mit is el nem mulasztottam, intézkedvén 6202 iktatói szám alatt, egy az illető szolgabíróhoz az iránt, hogy a közrendőri szabályokat Szentivány községében a legszigorúbban megtartassa a községi tizedesek és éjjeli őrköt köteleességek pontos teljesítésére rászorítsa, az éjszakai ti-vornyázást vagy korbólist ellenőrizze, — valamint ugyanazon szám alatt az illető csendőrpáncsnak-sághoz is, hogy Szentivány községében minden éjjel őrjáratokat tétessen, a netalán gyanús egyéneket letartóztassa, és észleleteiről hozzám időnként jelentést tegyen.

A tisztelt olvasó közönségre bízom tehát a fennirtak alapján megbírálni, hogy előírtintett jénvtelen tudósítások mennyiben van igazza, a közigazgatást hanyagsággal vádolni, akkor midőn az orgyilkossággal gyanúsított a tett elkövetése után egy óra letelte előtt a közigazgatási közegek által már le-tartóztatva volt, a kellő rendőri intézkedések pedig a maga rendjén megtették.

Forró Ferenc,
alispán.

Külföldi szemle.

Kolozsvár, nov. 21.

Az osztrák alsóház felirati javaslata.

A reischrath alsóháznak nov. 10-iki ülésében megválasztott felirati bizottsága már elkészült munkálataival. A dr. Herbst által szerkesztett felirati javaslatot a bizottság minden módosítás nélkül elfogadta.

A felirati javaslat így hangzik:

„Császári és királyi apostoli felség!

A magasatos szavak, melyekkel felség az alkotmányos teendők folytatására egybegyűlt birodalmi képviselőket üdvözölni méltóztatott, a képviselőházat a legtiszteltebbes köszönetre kötelezik.

A képviselőháznak ezen ülészekkel egy forduló pont állott be; működését eddigi összetételének lényeges átalakításával kezdi meg. Miután nem alakult többé a landtagokból, létele független a koronkenti landtag többségek akarától és működése biztosítva van a felzavartatások ellen; a népesség közvetlen választásával kerülve ki, valóban alkalmas arra, hogy annak nézeteit teljes kifejezésre hozza és oly helyet képez, hol minden párt érvényesítheti kívánásait és óhajait. Ez által a különben eddig is fennállott némely ellentétek, most már annál világosabban fel fognak tűnni; hanem ez által elvesztenedik amaz élességet, melyet mindig ölteniök kellett, ha valamely párt igényei érvényesítésének útja meg van nehezítve. Némely tartomány lakosságának kívánásai nem lesznek oly szembeszökők, a mint azok eddigi képviselők által eseteltettek. E helyeti azonban annál biztosabban fog elégtételt szolgáltatni az igazság követelményeinek, melyek azt parancsolják, hogy a különböző népfajok közül egyiknek érdeke se hagyassék tekinteten kívül.

Reméljük tehát, hogy a különböző nézetek képviselői létrehozandja a kiegyensúlyozást a mérséklet és méltányosság szellemében, hogy a birodalom minden

részei képviselőinek parlamentáris munkájából, úgy az egész, mint az egyes részek érdekeinek egyforma ápolásából az osztrák államsejme megerősödve fog kikerülni és sikerülend a csendes fejlődés útján a haza alkotmányos intézményeit megszilárdítani és kifejleszteni. E tekintetben bizalomteljesen fogjuk támogatni felséged kormányát.

Az előbbi ülészek kezdetén a képviselőház örömteljes meglepődésének adhatott kifejezést a közigazgatási lendület; a szorgalmas és tevékeny működés felett a termelés minden terén áldott hazánkban. Azóta azonban visszaesés állott be, mely előidézve a hitel rendkívüli megfeszítése által, nagy körökbe behatolt és mesterségesen táplált játékkérv következtében oly mérvet öltött, mely messze túlhaladja ama válságokat, melyek különben fejlett népek gazdasági életében időről-időre előállani szoktak.

E visszahatás eredményei fenyegetik a bizalom megrendítése által a termelő tevékenység ama köréit is, melyek különben nincsenek elragadtatva a gyors és fáradság nélküli meggazdagodásra irányzott lázas kívánság által és melyek más kedvezőtlen körülmények összehatása által különben is eléggé nehezen sujtva vannak. Mi a kormány által e veszély elhárítására az államalapító törvény 14. § sa alapján tett intézkedéseket gondosan meg fogjuk vizsgálni és minden körülménynek lelkiismeretes latba vetésével tanácsközní fogunk ama rögdszabályok felett, melyek az ipar és kereskedelemnek a megrendített bizalomból származó veszélyektől való megóvására szükségességek fognak feltűnni.

Hogy pedig a közgazdasági forgalom a jövőre nézve egészséges alapokra fektetessék, szükséges, hogy a részvény és tőzsdetörvény reformja haladéktalanul megkezdessék. Mert tagadhatlan, hogy az e tekintetben fennálló törvényes határozatok a tett tapasztalatok és a legújabb időben felmerült viszonyok és tünemények után továbbra tarthatatlanok, hogy azon óvatosság, mely a közönség védelmére a törvényekbe vitetett be, inkább annak megkárosítását mozdította elő, — és hogy arra, — hogy a bizalom a részvényi vállalatok iránt ismét visszatérjen és föléledjen, csak akkor lehet számítani, ha a törvény a társulat vagyonának könnyelmű és önzason-lesó kezelésével, valamint annak állapotáról való csalfa feltűntetésekkel szemben teljes szigorral lép fel.

A nemzeti bank nagy fontossága sürgetőleg kívánatosá teszi, hogy a magyar kormánnyal ez intézet állása iránt folytatott tárgyalások lehetőleg gyorsabban befejeztessék, hogy így a tanácskozás annak jövő feladata iránt jóval a privilegium leírása előtt megkezdethessék és gondot lehessen fordítani a valutának oly fontos helyreállítására s.

Meglepetéssel mutathatunk arra, hogy a képviselőház mindig a takarékoság elve által vezéreltetett s így a rendnek az államháztartásban helyreállítására és az államhitel emelésére ereje szerint közreműködött. Mi ezen elvhez minden esetben, midőn az államkincstár új megterhelhetőse van kilátásban és főleg a jövő évre szóló államköltegetés tárgyalásánál annál szigorúbban fogunk ragaszkodni, mivel a közgazdasági válság következtében attól lehet tartani, hogy az állam bevételei, habár csak átmenetesen is, kevesbedni fognak és hogy e válság következtében keresetökben megkárosított adókötelesek a súlyos adóterhet most nehezebben viselendik el, mint valaha.

Ez utóbbi tekintet az adóreform mielőbbi befejezését az adóterheknek igazságos és egyenletes felosztására épen elutasíthatanná teszi. E reform szükségessége már rég általánosan el van ismervé és a képviselőház, mely ismételen adott kifejezést az e tekintetben tapasztalt késedelem fölött, az általa képviselt fontos érdekek köteleességerű megóvása tekintetéből kénytelen leplezetlenül kimondani abbéli meggyőződését, hogy a mostani viszonyok között minden további késedelem beláthatlan hátrányt fogna maga után vonni.

A veszélyeztetett közgazdasági érdekek iránti gondoskodásnál nem kevésbé sürgősnek látszik azon törvények megalkotása is, melyek a concordatum megszüntetése következtében a törvényhozásban támadt hézagok betöltésére szükségesek, mivel ily törvények hiánya oly állapotokat hozott létre, melyek ép oly károsak az állam tekintélyére, mint a mennyire veszélyesek a közérkölségre nézve. De nem csak a törvényhozásban támadt ama hézagok betöltése látszik sürgetőnek, hanem általában az osztrák állampolgárok teljes hit és lelkiismereti szabadságának keresztülvitelében és az államtársaság az egyházi közegekkel szemben való csorbitatlan fenntartásában látjuk mi a törvényhozás elutasíthatatlan feladatát a legközelebbi időben. Mi tehát az illető tvjavaslatoknak már megígért betervezését ama kívánsággal várjuk, hogy azok alkalmasak legyenek arra, hogy az állam jogait ép úgy, mint a lelkiismereti szabadságot teljes mértékben megóvják és a téren minden tulkapásnak véget vessenek.

Hasonló gondot fordítandunk a többi, kilátásba helyezett javaslatok tárgyalására is. Örömmel üdvözölünk minden lépést az igazságszolgáltatás reformjának terén, de mint főleg sürgető, a bírósági szervezet végleges megállapítását kell jelezni, miután ez a nem sokára életbe lépendő büntető eljárás keresztülvitelét lényegesen meg fogja könnyíteni.

A világiállás nagy műve némi nehézségek legyőzése után általános elismerést vívott ki. Hisz-szük, hogy az áldozatok, melyeket e nagy mű létrehozása igényelt, kárpótolva lesznek. A tiszteltteljes fokozat, melyet az osztrák termelés oly sok téren vívott ki, egy fénypontot képez a jelen közgazdasági viszonyainak sokféle sötét tüneményei között. A haladás, melyet az ipar és őstermelés tetek, remélünk engedi, hogy a mostani zavarok el fognak múlni a nélkül, hogy gazdasági életünket tartósan megkárosítsák.

Ha a világiállás fénye gyarapodott azon lát-gatások által, melyben szomszédos és távol országok fejedelmei felségedet részeltették, különös meglepődéssel tölt el minket, hogy azok által alkalom volt szolgáltatva a nagy szomszédos államokhoz való barátságos viszony megszilárdítására és a világéke fentartása biztosításának szaporítására.

Felség! Néhány nap alatt Ausztria népei egy emléknapot fognak ünnepélyesen megülni, ama napot, melyen 25-ik éve lesz annak, hogy felséged elődei trónjára lépett. Komoly uralkodói gondokban töltött 25 év volt ez, de melyet szépített Ausztria népeinek változhatlan szeretete és hűsége uralkodójuk iránt. E népek tudják, hogy az alkotmányos jogállapotok biztosítását, a korlátok lebullását, melyek a szabad mozgást s ezzel az anyagi és szellemi fejlődés lehetőségét gátolták, császárjuk nagy-lekü elhatározásának köszönhetik és hogy soha ki nem fádó gondoskodása lehetővé tette, hogy Ausztria dacára az ismétlődő viszontagságoknak, melyek a haza békés fejlődését gátolták, súlyos harcokból megszabadult, befelé megfijodva, kifelé tiszteltet parancsolva.

A képviselőház, minden népek jogos képviselője hálájának nem adhat jobban kifejezést, mint ha most is megújítja ígérését, hogy lankadatlanul fog közreműködni ama feladat elérésére, melyet felséged uralkodói működésének czéljál tűzött ki Ausztria népeinek egyesítése, a jog s szabadság eszméi által vezérelt állam.

Isten óvja Ausztriát!

Isten tartsa és áldja meg Ausztriát!

Nemzeti színház.

(Vége.)

A mese — mely ítéletemet részben indokolja — röviden ez:

Hedvig, Nagy Lajos leánya, mint Lengyelország királya ünnepélyesen bevonul Krakkóba. Ez a bevonulás, mely ludnyaku festett lovaival, tulterhelt ékítményeivel s rikító színeivel meglehetősen izléstelen volt rendezve, egészen fölösleges. Egyzerlen el lehet hagyni, a nélkül, hogy a darab integritásából veszítene.

A második felvonásban trónján találjuk Hedviget. Hódolatokat, követségeket fogad és kériket; az egyik Vilmos osztrák herceg (Krasznai), a másik Szemovits, mrazovi herceg (Közösmeezel), a harmadik pedig Jagelló, a pogány lithvánok fejedelme (E. Kovács Gyula), ki nem leánykérőbe ment volt ugyan Krakkóba, hanem kémkedni; de a diadalmi bevonuláskor megpillantotta a ragyogó szép Hedviget, rögtön beleszeretett s most ő is concurren, alruhában, mint önmagának követe megkérve a lengyel királynő kezét. Hedvig először elutasítja Szemovitsot és Vilmost; Jagelló lángoló tekintete alatt stante pede beleszeret; s gyanítja is, hogy az álkövet maga a küldő, a mit csak oka van nemcsak gyanítani de sőt csaknem tudni, miután az álkövet olyan czélzatokban beszél, hogy az egész udvar és közönség felfedi a titkot, csak Hedvig nem, a miért is okom van őt egy kissé együgyűnek tartani. Gyanuja dacára azonban nem halasztja el határozatát, hanem az alig néhány perczel előbb tett tagadó választ ellenére most már Vilmosnak ígéri kezét, kinek különben már a bölcsőben eljegyztetett. Erre az elhatározásra aztán úgy feliudul, hogy kénytelen vissza vonulni, mi a második felvonást be is zárja.

S itt menthetetlen ingatlanság nyilvánul Hedvig jellemében. Mert ha megszerette az álkövetet s gyanítja, hogy az maga Jagelló — a mit gyaníthat is nagyon erősen, — miért hamarkodja el határozatát? Hiszen egy pár nap alatt megtudhatja a valót, a mint a következmény meg is mutatja.

Mert már három napi epedés és kétségeskedés után, — a harmadik felvonásban, — rááll udvarhölgyének (Klára), Follinus H. arra az ajánlatára, hogy az fiatal leányka létre menjen áldóntyban — mint barát — Jagelló táborába, ki a lengyelk ellen haddal jó, mi mellett elfeledi, hogy a pogány lithván hadfiak nagyon könnyen eltehetik láb alól a keresztény barátot. Alig távozik azonban az ál-barát, a kikoszorózott mrazovi herceg elárulja Hedvig előtt az osztrák hercegnék abbéli tervét, melyet egy pár pillanattal előbb önmaga érlelt meg abban, hogy Vilmos, kit vőlegénysége dacára Hedvig már három napja maga elé sem bocsájt, egy áruhába öltözött orgyilkossal Jagellót, vetélytársát, saját táborának kellős közepén a másvilágra akarja küldeni. Hedvig megijed s arra a naiv állapotra helyezkedik, hogy Szemovitsot kéri, miszerint ő, az elutasított kéri, gátolja meg az orgyilkosságot, mit a neki meg is ígér, de a publikumnak négy szem-közti kijelenti, hogy eszéigában nincs Jagellót az or-

gyilkoltól megvédeni, sőt inkább ő maga teszi el láb alól szükség esetére a szerencsés vetélytársát: a lithván fejedelmet; az osztrák herceget pedig árulkodásával már is impossibilissé tevén, ekként a szép zsákmány végre is az övé lesz.

De számítására keresztet huz Vilmos, kinyom-ban rá belép és Hedvig szemrehányására elárulja cimkőstársát, ki épen ő maga adta neki a terv eszméjét. Hedvig erre természetesen szinte kétségbeesik, hogy orgyilkosra bízta a fültett kedves élete megmentését.

Mit tegye, hogy Jagellót megvédjé a kettős gyilkoltól? Nincs más mód hátra: ő maga menti meg. Barátosuhába öltözik s elrohan Jagelló táborába.

Hogy miért bujaak ezek az urak és hölgyek mind barátruhába, midőn pedig épen a pogány lithván táborba lopózkodnak be, a hol a kereszténység előharcosai: a papok és barátok aligha grata personák: ezt csak szerzőnek az a magas czélja magyarázza meg, hogy ő „A krakkói barátok” cím alatt akart darabot írni. Mert jezen kívül semmi sem indokolja ezt az eszmét s minden ok más állóhely mellett szól.

A negyedik felvonásban, mely egészen vigjátékias menetű s a legsikerültebb, Jagelló táborá áll előtűnk. Megérkezik Klára, mint barát, de a fejedelem fegyverhordozójával: Korigállal találkozik, ki jóvalis egy ficzkó modern kiadásban s a ki csupasz gyermekarczáról mindjárt gyanítja, hogy nem valódi barát áll előtte. Mig az eltávozott fejedelem visszatérne sátrába s így Klára kémkedése czélját — hogy meggyőződjék Jagelló és urnője szerelme tárgyának azonoságáról — elérhetné: Korigál őt sátrába vezeti nyugalomra.

Nyomra rá megjő Hedvig is, szintén mint barát, ki előtt Korigál Jagellónak adja ki magát, mi fölött Hedvig fájdalmas csalódásra ébred. Megjönnek azonban nemsokára az orgyilkos, Vilmos és Szemovics is, mind barát-állóttyben; s miután még Jagelló megjelenésével Hedvig is édes valóra ébred pillanatnyi csalódásából: kezét nyújtja Jagellónak. Ha Hedvig Jagelló lesz: természetes, hogy Klárának Korigál jut, az osztrák és mrazovi herceg pedig le vannak főzve s cum padore ellábolnak.

A mesének — e vázlat is mutatja — ügyes szövevényét adott a szerző, csak hogy indokolatlansággal indítja meg folyamát s egy csomó valószínűtlenségen viszi keresztül a cselekvényt. Aztán meg egy egész had olyan alakot hoz actióba a szerző, kik — Zvidrigel, a két barát, Szandivoy, Klára, Korigál stb. — mit sem lenditenek azon s nyugodt lelkiismerettel kimaradhatnak.

Az előadás maga nem mondható épen szabatosnak: a rendezés az első felvonásban a díszítés tulterheltsége miatt, — mint már megjegyeztem, — izléstelen, a havazás — vagy mi — tekintetében figyelmenl volt, mert még a harmadik felvonásban is szállogoztak a hópolyhek be a királyi termekbe.

Az egyes szereplők közül az egy E. Kovács Gyula csinált szerepéből — mint rendező — annyit, a mennyit Jagelló nem épen activ alakjából csinálni lehetett. Átgondoltan, teljes öntudatossággal játszott, érzelumel szavalt, jellemzőleg árnyalt. S a mi megbecsülhetlen erénye: mint mindig, ma is tudta szerepét.

Ez meg volt Kopnovitsnéban is; de egyéb minden hiányzott játékból: hiányzott mozdulataiból, gesticuláciájából és teshordozásából a plasticai szépség, mint máskor is szokott hiányozni: hiányzott szavallatából az érzelumel való tüze; hiányzott monoton hanghordozásából az árnyalás, kitöréseiben változatosságot akart producálni, de e helyett — hangjának organicus hibája miatt — kellemetlen rikácsolást fejtett ki; és hiányzott egész megjelenéséből, egész lényéből azaz eszményies varázs és szépség, mely a lithvánok vad fejedelmét elbűvölhetette, lebilincselhetette, fogva tarthatta volna.

Földényi (Korigál) a legsimább és legmodernebb jovialitás volt: a modernségben Rákosi, a simaságban ellenben Földényi a hibás.

Kendi a legjótalanabbul tulzott, mikor pater Vladislávól bojjazott csinált, holott szerepének helyzetben és tartalomban kifejezett jellemre egy csep-pet sem engedte meg azt. Aztán kicsike szerepét sem tanulta meg, épen mint Krasznai és a többiek, kikre azonban terem nem engedi meg a kiterjeszkedést; de szerepük jelentéktelensége sem érdemli meg, kivéve még az egy Körösmezőit, ki még más okokból sem érdemli meg a részletezést.

Salamon Antal.

Az al-Wesselényi pöre.

(Folytatás.)

II-ik nap.

November 14.

E. Mégis körülbelül hányat láttak?

T. Ugy hiszem hármat.

E. Hogy néztek ki?

T. Uri ruhákban voltak. Egyen gatyá is volt.

E. Megismerne ezek közül egyet, ha élébe ve-

zetnők?

T. Régen volt. Nem ismerném meg.

E. Határozottan mondja, hogy nem ismerne meg egyet sem?

T. Határozottan mondhatom.

Hasonló feleletet ad Tóth József is.

Olvastatik Tóth László kirablottnak vallomása ez esetről.

Elnök Vádlotthoz: Van e valami észrevétele? V. Semmi. Nem voltam jelen, annyi van.

Vádlott iratokat vesz elő zsebéből s ezekkel bizonyítani igyekszik állításait.

Védő ü. kéri felolvastatni az ugyanekkor Gyűrűszenen volt rablásnál jelen volt tanuk vallomásait. Ott kettő fel lett ismelve a rablók közül, egy pedig szöke volt.

E. E kérdés fölött a törvényszék fog dönteni. 5 perc szünet.

Szünet után elők felolvastatja a tanuk vallomásait s ezzel a büntény le lett tárgyalva, mely Ballára kedvező ítéletet fog eredményezni.

E. Következik a 7-ik pont. A hamis keresztlevél készítése. Vádlott lépjen közelebb. Nézz meg ez okmányt (a kérdéses hamisítványt mutatja föl). Ismeri ezt?

V. (Az asztalhoz lép.) Ismerem.

E. Hol vette ezt; mikor készítette.

V. Nem én készítettem. 1859-ben Szemere Erzsébet megismertem egy alacsony származású leányt. Szemere Erzsébet csak úgy akart hivatalni adni uradal-mába, ha előbb megismerülök. Én tehát e leányt, Kuzanovics Máriát elvenni magamat elhatároztam. Keresztlevelem nem lévén, egy este deákokkal mulattam, mert az ifjúságnak mindig fellelegkeblű barátja voltam s ekkor azt mondtam nekik, hogy megismerül-nék, de nincs keresztlevelem. A deákok erre ajánl-koztak, hogy husz forintért csinálnak nekem egyet.

E. Tehát elismeri, hogy hamis.

V. El hát.

E. Ki adta hozzá az utasításokat?

V. Én.

E. De az okmány „Balsági” névre van állítva.

V. Ép azért hamis, mert én Wesselényi-vér, csout és hus vagyok.

E. Tudja-e ön, kik voltak e deákok?

V. Én csak politikai tekintélyű és történelmi nevezetességű férfiak neveit szoktam följegyezni; hol-mi gyermekököket nem.

Elnök rendentasítja vádlottat.

Olvastatik a tasnádi lelkész vádirata, melyből kitűnik, hogy a hamisítványban foglalt adatok egy-ről egyre koboltak.

E. Tehát nem ön készítette, írta e hamisít-ványt?

V. Nem.

Olvastatik Balla Gergelyné, Kuzanovics Mária vallomása, melyben ez azt vallja, hogy férje egykor két iratot mutatott neki s monda, hogy idő múlva báró lesz s pénzt kap, mely most is kamatozik: egyébiránt csaló volt férje.

E. Mit mond ehhez?

V. Én nem voltam csaló. Feleségem ezt nem is tudhatta, mert együgyű liba volt.

Kir. ügyész rendentasítja vádlottat.

Felolvastatik ezután Kuzanovics Mária egy le-vele s a hamisítvány fölötti szemle, minek észrevéte-leit vádlott tagadja.

Elnök 10 perc szünetet jelent be.

E. Következik a 8-ik büntény. (Vádlotthoz) Ön a Wesselényi család ellen örökösödési igénypert kezdett s ebben 4 hamis okmányt használt. Elisme-ri-e azt?

V. Soha!

(Folyt. köv.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, november 21. 1873.

— Ö felsége jubileuma alkalmával az ural-kodó család tagjai mind együtt lesznek; a külvad-
rok Luitpold bajor, György szász, Károly porosz és Wladimér orosz hercegek által lesznek képviselve s valószínűleg az angol és dán trónörökösök is megér-
keznek.

— A vallás- és közoktatásügyi m. kir. mi-nister a nagyszebeni kir. jogakademiánál dr. Katona Mór nyilvános randkívüli és dr. Neugeboren Emil helyettes tanárokat, nyilvános rendes tanárokká; dr. Hoch Frigyes helyettes tanárt pedig nyilvános rend-kívüli tanárrá nevezte ki, mindnyájukat a rendsze-resített illetményekkel.

— A kir. igazságügyminiszter Sechser Al-bert a dévai törvényszéki irodasíztet hasonló minő-ségben a nagybányai törvényszékhez helyezte át.

— Csikszékbe kebelzett Gyergyó-Alfalu köz-ség 1868. évben az erdélyi volt kormányzékától öt év tartamára szóló, évenként febrár 24-én és octo-ber 31-én tartandó országos vásárookra engedélyt nyervén, s ezen engedély a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium által végle-gesítettet.

— Püspöki tanácskozások. A „M. A.” írja, hogy a püspöki kar, azok kivételével, kik egészségi szempontból vagy aggkoruk miatt vannak távol, már egybegyűlt, s a főrendiház ülésén kívül püs-pöki tanácskozások is fognak tartatni.

— Deák Ferencz egészségi állapota teteme-sen javult, s az egész napot ágyon kívül töltötte.

— A helybelli egyetem gyógyszerész hallga-tói sem maradnak el a nemes czélú társulások ter-rén. Ujabban ugyanis az egyetem szegényebb sorsu gyógyszerész hallgatói támogatására egy segély-egy-let alapszabályait készítették el. Az egylet létrejő-vetelét a ministerium s az egyetemi tanács bizony-nyára nem fogják akadályozni s így Kolozsvár nagy-lekű közönségének ismét alkalmá nyílik, hogy e-y új jótékonyczú együletet támogasson. Az egyletnek kü-lönbön alapító tagjai lehetnek, kik egyszerre 50, évnegyedekénti részletben 100 frtot vagy 300 frt évi 6 tos kamatát élethossziglan fizetik; pártoló tag-jai, kik 50 frtnál kisebb összeggel támogatják az együletet. Reméljük, a buzgó pártfogás lehetővé fog-ja tenni, hogy az egylet működését mihamarább megkezdhetik, mire egyébiránt az alapszabályok ér-telmében 2000 frtnyi alap szükséges.

— A „Kolozsvári Kör” igazgató választmá-nya kimondotta, miszerint a közelebbi farsangon táncvigalmat nem rendez. Hihető a azonban, hogy az alapszabályokértelmében szakosztályok alakulni fognak s a népszerű felolvasások a „Kör” helyiségében mielőbb megkezdődnek.

— A bécsi világkiállításra felküldött hely-beli iparosok 12-ik nyilvános jelentése folyó hó 23-án d. u. fél 3 órakor fog megtartatni, az iparos egylet hidutozai helyiségében. Ezen nyilvános jelen-téstételre felkéri az iparos egylet igazgatósága. Ko-lozsvár városa polgárait minél számosabban megje-lenni sziveskedjenek. Ezen alkalommal jelentéseiket teszik: Antkó János ur a szajgyártásról, Fogarassy N. ur a kerégyártásról, Kolozsvárt november 21-én 1873.

— Ketten Henrik, világszerzte előismerésben részeseül zongoraművész vasárnapi hangversenyére ismételve köteleességünknek tartjuk a műértő kö-zönség figyelmét felhívni. Az alább közlött műso-rozat válogatott tartalma, a művész jó hírnevétől párosulva, kezességét nyújthat mind a hangverseny sikere, mind a közönség pártolása felől, a hangver-seny november 23-án a városi redoute tereben fog megtartatni. A műsorozat a következő: 1. „So-nata appassionata,” op. 57. Beethoven. 2. a) „Fo-nadal” (Spinnlied) Litolf. b) „Tavaszi dal” (Früh-lingsslied) Mendelssohn. c) „Djin rondeau” Mendels. 3. „Dávid társai” (Davidsbündler) Shumann. 4. a) „Lengyel” (Polonaise), op. 26. Chopin. b) „Bourrée” Haendel. c) „Lepkevadást” (Schmetterlingsgagd) Ketten. 5. „Magyar Rhapsodia” Liszt F. A hang-versenyen használt zongora a Bösendorfer bécsi gyá-rából való. Kezdeté fél 8 órakor Jegyek előre vált-hatók Stein J. és Demjén L. könyvkereskedéseiben, Triska Ferencz zongora-tárában.

— Bram József helybelli táncztanító csinál rendezett tánczoskoláját folyó hó 20-án megnyitotta; ajánljuk a szülők úgy az ifjúság figyelmébe. Lakása bel-királytusa 16 szam.

— Ezüst huszasok névértéken alól. A nem-zeti szállodában tegnapielőtt egy elegans kinézésű uri ember azon megbízást adta a piaczérnek, hogy sze-rezzen felvilágosítást arra nézve, ha Peielle nem len-ne e hajlandó nagyobb készlet ezüst huszas névért-éken alól is beváltani. Az érdekes szóváltás ered-ménye nem maradt titokban. Peielle boltjában történetesen Müller Sándor alkaptány is jelen volt, ki figyelmesen kihallgatva az eszmecserét, épen akkor lépett be az idegen szobájába, midőn ez ezüst hu-szasainak megcsalálásával volt elfoglalva. Az al-kaptány kezét az ezüst halomra téve, azon felszó-lítást intézte a vendéghez, hogy a pénziránti jogez-i-mét mutassa ki. A szerénytelen kérdé- kisé zavar-ba hozta hűsöket s azt válaszolá, hogy Kolozson élő testvérétől atyai örökség fejében kapta a pénzt. Azután pedig azt felelé, hogy gazdag szolgabíró atyja által jutott a pénz birtokába. A kétszínű elő-adás alapos gyanut keltnén a pénz igaz uton való szerzése iránt, a vendég pénzével együtt letartat-tott. A pénz, mit nála találtak, 2382 huszas volt. E pénzkaland további fejleményéről annak idején ér-tesíteni fogjuk olvasóinkat.

— A városunkban uralkodó himlőjárvány a tudomány-egyetem hallgatói sorából is kiszemelte áldozatát. Simon János, első évi bölcsészét pályatár-sai s az egyetemi ifjúság tegnap kísérték öröknyu-galomra a katonai kórházból. A mélyen lesújtott távollévő szülők csak fiok ravatalánál jelenhettek meg. Nyugodjanak a komoly törekvű ifju hamvai békében!

— Hg. Schwarzenberg Ödön e hó 17-én Worlik kastélyban Csehországban élete 70-ik évé-nek előestéjén meghalt.

— A „Pester Lloyd” tudtul adja az olvasó közönségnek, hogy a lap előfizetési árát kénytelen egész évre 24 frtra emelni.

— Hyrtl tanár, a bécsi orvosi egyetem e kitűnősége, a jelen félév végével elhagyja t. n.ári szé-két s nyugalomba lép. Helyét — hir szerint — nem fogják betölteni, miután az anatomianak Lan-gerben és Voigtban különben is kiváló tanárai van-nak az egyetemen.

— Overskon Tamás, dán író, 75 éves korá-ban meghalt.

Szerkesztői posta.

— „A jeni magyar kör” tisztelt jegyzőjé-nek. Lapunkat a magyarság érdekében örömmel küld-jük, dicsegeteket azonban önmagunkról lapunkbanem adhatunk ki, hanem azért a Jenában történetekről

szívesen veszszük tárgyalagos közleményeit, sőt azok küldésére kérjük is. Szíves üdvözlötünket a Körnek, Haynei-nak, Herzereinak, stb.

KÖZGAZDASÁG

Az 1870. évi m. k. nyereményközlönynek f. évi november 15-én tervszerűleg eszközölt 14-ik kisor-solása alkalmával a következő sorozati és nyerőzá-mok huzzattak ki:

Sorsz.	Nyerősz.	Nyeremény.	Sorsz.	Nyerősz.	Nyeremény
964	40	100000 frt.	1699	23	500 frt.
1454	9	15000 „	3457	12	500 „
964	21	5000 „	964	33	500 „
5074	31	5000 „	5074	22	500 „
4623	47	1000 „	2669	43	500 „
1010	11	1000 „	2669	28	500 „
964	2	1000 „	1180	1	500 „
1010	44	500 „			

A kihúzott sorszá-mok többi számainak min-denike nyer 116 frtot. A kihúzott számokra eső nyeremények hat hónappal a huzás után az ereneti sorsjegyek átadása mellett a következő pénztárák-nál veherők föl: Budán a m. k. központi állampénz-tárnál, Bécsben a bécsi bankegylet és a cs. kir. földhitelintézeti pénztáráinál, továbbá a pesti, aradi, debreczeni, egri, győri, kassai nagyváradi, nyitrai, pécsi, pozsonyi, szatmári, szegedi, temesvári, zom-bori, kolozsvári, nagyszebeni és brassói adóhivata-loknál: Horvát- és Szlavonországban; a zágábi országos főpénztárnál és az eszéki jövedéki fő- és adóhivatalnál.

A kolozsvári piaci-árjegyzék n. ov. 20-án

(alsó ausztriai mérő középár.)

Tisztbúza 6 frt 10 kr. Elegybúza 4 frt 40 k
Rozs 4 frt. 4 kr. Árpa 3 frt 2 kr, Zab 1 frt. 36 kr
Törökbúza 3 frt 70 kr. Pityóka 7 frt — kr. Marha-hus fontja 2? kr.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Pesten novemb. 21. 10 ó. 10 p. d. e.

Érkezett novemb. 21. 10 ó. 30 p. d. e.

A Deákpárt tegnapi értekezlete elfogadta az indítványt, hogy ő fel-ségéhez 25 éves jubileuma alkalmá-ból egy 24 tagu üdvözlő küldöttség adja át az ország szerenosekivána-tát. Ehez az ellenzék is hozzájá-rult. A pénzügyi bizottság elhatá-rozta felhatalmazást kérni az 1874. kiadási budget revisiójára. A tan-ügyi bizottság a minister jelenléte-ben megkezdé a középtanodai ja-vaslat tárgyalását.

A francia nemzetgyűlésben a republikánusok terve megbukott. Mac-Mahon 68 szótöbbséggel min-den óhaját megszavaztatá. A Bro-glie-kormány leköszönt.

Felelős szerkesztő: Szász Béla

Nyílttér. *)

Minden betegnek erő és egészség
gyógyszer és költség nélkül:

Revalescière Du Barry.
Londonból. (57—208)

A delicat gyógytápszer Revalescière du Barry eleny és tet minden betegséget, mely a gyógyszerrel kezel: t. i. nyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirig-, nyálháti-, léleg-zés-, hűdcs- és vesebajokat, tuberculoset, vérhasat, aszkórt-asthmát, hurutot, emésztéshányt, dugulást, hidegláts, szédü-, lást, vértolulást, filuzgást, emélgést, hánysat még terhes ál-lapotban is, diabetet, buskomorságot, soványodást, csúsz, köss-vényt és sápkórt. Kivonat 75,000 bizonyítványból gyógyulá-sokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak:

73.928 sz. bizonyítvány.

Waldeg, Stajerh. 3. apr. 1872.

Az ön Revalescièrejének köszönhetem, hogy 50 éves létemre, két évig folytonosan használván azt, kéz- és lábábnám-lásomtól nemcsak teljesen meggyógyultam, s mint legjobb koromban ismét dolgaím után láthatok. E nag-jó jótéteményér fogadja meleg hálámat.

Sigmo Br.

73.268 sz. bizonyítv.

Trapani, Sicilia, 13. apr. 1870.

Ném, borzasztó ideg- és biliosus fájdalmak áldozata, az egész test feldagadásával, szivdobogással. Állmatlansággal és hypocondriával párosulva, az orvosok által fel lőn ad-va, midőn elhatároztam magam du Barry megfizethetlen Reva-lescièrejéhez folyamodni. E drága szer barátaim nagy bánu-latára rövid időn megszüntetett ama borzasztó fájdalmakat s német annyira helyreállítá, hogy amár már 49 éves, táncs mulatságokban tevékeny részt tud venni. Ezt kötelezőm a hasonló bajokban szenvedők érdekében, hálás köszönetem mel-ett, tudatni önnel.

Atanasio Barbero.
Táplálóból levén a husnál, a Revalescière átesekné és gyermekeknél 50-szer olcsóbb a gyógyszer.

1/2 fontos bádogszelvényben 1 frt. 50 kr., 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt. 50 kr., 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Revalescière kétszeresült szelvényekben 2 frt 50 frt 4 frt 60 kr. Revalescière eskolade portán és táblákban 12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csészére 2 frt 50 kr. 48 csészére 4 frt 50 kr. Porban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt. Kapható Barry du Barry és társá által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. valamint minden városban jó gyógyszeresnél és fűszerárusnál; a bécsi ház el is küldi minden irányba postai utánvét vagy utárvány mellett.

Kolozsvárt: Binder Károlynál. Debreczenben: Mi-
álovits István a „Kigyóhoz” csinnett gyógyszerárban. Du-na-földvárt: Nadhera Pálnál. Brassóban: Fabik Ede és Ikellusnál. Gyula-Fehérvárt: Mihelyes Zsigmond gyógy-gyészernél. Marosvásárhelyt: Fogarassy Deaconnál. Pesten Török Józsefnél. Temesvárt: Quirinyi János és a város gyászteráiban.

(*) E rovat alatti közleményekért egyen a sajtóhatóság nyíltban vállal felelősséget.
Szerk.

Hirdetmény.

Alólírt uradalmi Gondnokság részéről közzé tétetik, hogy az alap. uradalmi erdőben levő összes ől szerszám és épület, fa menyinyiség, az eddig-nél olcsóbb árban árverezés útján a helyszínen készpénzért el fog adni, még pedig a bükk erdőben folyó évi november 25-kén, a hójaiban nov. 29-kén, a bacsiban idei december 2-kán és a kajántói Csonka nevű erdő részben ugyanazon-hó 3-kán.

Árverezni szándékozik az ől-fák árára nézve az előbb kitűzött határnapok előtt is az alólírt uradalmi gondnoksági irodában, a rendes hivatalos órákon kellő felvilágosítást nyerhetnek.

A r. c. alap. uradalmi Gondnokságtól.

Kolozsmonostoron, 1873. november 20-kán.

Sz. 5563. 1873.

(449)

(3—3)

Hirdetmény.

A báró főispán ur meghagyásából Tordamegye képviselő bizottsági tagjait a folyó évi december 5-kén Tordán a megyeházánál d. e. 10 órakor kezdőleg tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívom.

Tárgyai lesznek:

a) az igazoló választmány által kiigazított legutóbbi adót fizetők névsorának megállapítása.

b) a lemondott és időközben elhalt választott bizottsági tagok helyébe a választás iránti intézkedés.

Torda, 1873. november 17-kén.

MIKSA ELEK, alispán.

(451)

Világosság

Világosság

Világosság

Esőköpenyek.

Legújabb petrolum-biztonsági lámpák legelsőszörű szerkezeti lepro-takarak egével (1 lang 6 gyertyavilágítást meg), tagadhatatlanul a legjobb világítás a még is szálalókkal olcsóbb mint minden más világító anyag. Hogy versenytől ne lehessen tartani, az árak hallatlan olcsóra szabók. Készen áll a legjobb minőségre nézve.

1 dr. konyhalámpa, teljes tüveg és bállel 45, 60 kr.
1 dr. konyha-, fal- vagy függő lámpa, teljes 85 kr., 1 ft 20, 1 ft 50.
1 dr. csinos szobalámpa teljes 1 ft 20, 1 ft 50, 1 ft 80.
1 dr. szép állatú, teljes 2 ft, 2 ft 50, 3 ft.
1 dr. saloni lámpa gazdagon díszítve, igen finom 4, 5, 6, 8, 10 ft.
1 dr. tanuló s dolgozó lámpa ernyővel 1 ft, 1 ft 50, 2 ft 50.
1 dr. falilámpa, állatú, csarnokokba 90 kr., 1 ft 20.
1 dr. függőlámpa, állatú, csarnokokba 90 kr., 1 ft 50; 2 ft.
1 dr. függőlámpa gránát, máhelyek, az-letébe 2 ft, 2 ft 50, 3 ft 50.
1 dr. ebédlemezbei függőlámpa csigával legűn 5, 3 ft.
Nagyban vásárlók árendéért kapnak Friedmann bazárjában, Bécs, Praterstrasse 26.

1 dr. ebédlemezbei függőlámpa, legűn aranyozott bronz 15, 20, 25 ft.
A lámpák árai teljes kiállításai, bállel és tüveggel értendők.
1 lámpaernyő, kicsiny, fűlőn. 5 kr. fin. 10 kr. legűn. 15 kr.
1 lámpaernyő, középmagy fűlőn. 10 kr. fin. 15 kr. legűn. 20 kr.
1 lámpaernyő, nagy, középmag. 25 kr. fin. 35 kr. legűn. 45 kr.
1 rőf lámpából 4, 6, 8 kr.
1 dr. lámpaáll, acél 25 kr.
1 dr. ernyővel, hogy az ernyő ne gyuljon meg 5 ft.
1 dr. hengervéd (hogy az üveg ne pat-tanjon el) 10 kr.
1 dr. mechan. hengertisztító 20 kr.
1 dr. lámpa-falcsa, legűn 20, 30 kr.
1 dr. lámpa-szög, legűn 25, 30 kr.
1 dr. emelő csiga függő lámpákhoz 1 ft 40, 1 ft 80; 2 ft.
1 dr. hengervéd 4, 5, 6 kr.
1 dr. pleh edény 1 font petrolumnak 30 kr. 3 fontnak 60 kr.

Utazók, gazdák vagy vaspályahivatalnok-
kok, általában mindazok számára, a kik esőnek vannak kitéve, különösen ajánlható az újanjavított, aluszított-hal vizellenes kelméből készült, angol esőköpeny. E köpenyek felhívulnak csi-mosságra és tartósságra nézve minden mas eddig készültet. Megjegyzendő, hogy ezeken nincs varrás, tehát soha sin örmök javításnak alávéve s egy van-nak készíve, hogy legűn 100 ft. időben is-válra vetve, mint legelőgansabb felsők használhatók.
1 darabnak ára közönséges nagyságban, 42 cöl hosszú, 10 ft, minden további 2 cöl 1 ft-tal drágább.
A kápek darabja 1 ft.

A gyár
főraktára
GOVIN és FIÁNAL
Manchesterben.

Hideg ellen legjobb véd lesz mindég

a jó téli ruha.

Téli-kelmék

tista gyapjúból, a mely a testet tudvaleg minden ártalmas időjárásról védi, tehát az egészség fenntartására a durva ősz és téli időszakban határozottan szükségesek.

Készítők a legjobb angol gyapj. - bucking-kelméből
1 pár férfiak számára 50, 70, 90 kr.
1 pár férfiak számára bállel 70, 90 kr. 1 ft 20.
1 pár férfiak számára dupla, legűn. tambourir 1 ft. 1 ft 20, 1 ft 40.
1 pár nők számára 40, 60, 80 kr.
1 pár nők számára fin. bállel 60, 80 kr. 1 ft.
1 pár nők számára dupla, legűn. tambourir 80 kr. 1 ft 20.
1 pár gyermekek számára 30, 40, 50 kr.
1 pár gyermek szám bállel 50, 60, 70 kr.

Baslikok a legjobb posztóból.
1 dr. szép zsinorattal 1 ft. 1, 50, 1, 70.
1 dr. selyemmel fin. himzeve 1 ft. 2, 50, 3 ft.
1 dr. gyermekeknek 1 ft. 1, 50, 2 ft.

Utazó s másféle shawlok.
legűn szűk gyapjúból, legűn szűk mint.
1 dr. férfiaknak 70, 90 kr. 1 ft 20, 1 ft 50.
1 dr. férfiaknak kéliszor hosszú 1, 50, 1, 80, 2 ft.
1 dr. gyermekeknek 30, 60, 80 kr.

Női- és leánykandók fehér, lila, piros és kék színben.
Ezek tista berlini gyapjúból vannak a legűn-
beszöveggel, beszőveggel.
1 dr. nőknek 1 ft. 1, 50, 2 ft. 2, 50.
1 dr. legnagyobb kélő 3 ft. 3, 50, 4 ft. 4, 50, 5 ft. 5, 50.
1 dr. leánykának 1 ft. 1, 50, 2 ft. 1, 80.

Karmantyuk legűn minőségűek
1 dr. férfiaknak 25, 30, 40, 50 kr.
1 dr. nőknek 25, 35, 45 kr.
1 dr. gyermekeknek 15, 25 kr.

Eugenia fejkitők
Finom berlini gyapjúból, selyemmel bállel, csokorokkal díszítve.
1 dr. 4, 50. nyakrészszel 1 ft. 5, 50.

Egészégi mellények tista gyapot vagy gyapjúból.
Ezek télen minden hűléstől óvnak tehát különösen ajánlhatók.
1 dr. férfiaknak 90 kr. 1, 20, 1, 40.
1 dr. férfiaknak legűn. 1, 50, 2, 50.
1 dr. nőknek 1, 20, 1, 40.
1 dr. nőknek legűn. 1, 80, 2, 50.
1 dr. gyermekeknek 70, 80 kr. 1 ft.
1 dr. gyermekeknek legűn. 1, 20, 1, 50, 1, 80.

Különlegesség férfiaknak!
Egy igen szép férfi-kelméből a legűn gyapjukelméből, finomul himzeve élve, gallérral és kanyukakkal, úgy hogy minden úgre rá lehet venni, díszes és melegít.
1 darab 60 kr.

Egészégi lábravalók.
1 pár férfiaknak 1 ft. 1 ft 50, 2 ft.
1 pár férfiaknak legűn. 1, 50, 2 ft. 2, 50.
1 pár nőknek 1, 20, 1, 80, 2, 50.

Vadász-harisznyák.
1 pár magas, legűn 1 ft. 1, 80.
1 pár legűn, legűn 1 ft. 1, 60, 1, 90, 2, 30.

Garnaslik, legűn minőségűek.
1 pr. magas, nőknek 1 ft. 1, 20, 1, 50, 1, 80.
1 pr. gyermekeknek 60, 70, 80, 90 kr.

Pelerin- nő-gallérok.
igen elegánsok, bálakra és látogatásokra a bemenetor.
1 darab 1 ft. 2, 50, 3, 50, 4, 50, 5.

Gyermekruhák gyapjuszövetből.
1 darab 60 - 80 kr.
1 darab ujjal, elegáns kiállítás 1 ft. 1, 20, 1, 50, 1, 90.

Czipótálok.
Minden lábbelibe alkalmazhatók, a lábat szárazon és me-
legben tartják, tehát az egészégre rendkívül célszerűek.
1 pár nők- és gyermekeknek 25 kr.
1 pár férfiaknak 30 kr.

Téli únek legűn gyapjukelméből.
1 dr. férfiaknak 2, 50, 3 ft. 3, 50.
1 dr. gazdagon kivarított mellény élve 4, 50, 5, 50.

Legűn a téli idényre!
Csak 5 forint.
egy teljes angol egészégi-öltözet ára. Ez amerikai termé-
zetes gyapjúból van szőve s ruganyossága hasonlít a Kau-
caukhoz, tulajdonsága, hogy a céstet gyorsan felmelegíti s az
azt folyamatosan elűri a közönségesen tartja. Ezen öltözet
tehát védezer megűl és egyéb betegségek ellen.

Férfi- és női-slippek, igen elegánsok.
1 darab 20, 35, 45, 65 kr.
1 dr. selym 50, 60 kr. 1 ft.

Egy effle öltözet férfiak vagy nők számára áll
1 ingből, 1 nadrágból, 2 pár fűszék-
li vagy harisznyából, 1 pár karman-
tyúból, 1 pár czipótálpból.
Ennek mindössze csak
5 ft. az ára.

Nagy választék férfi- és női nyak-
kendőkből.
Lyoni selyemből, kicsiny fehér 1 ft.
" himzeve 1 ft 50 kr.
" nagy, különféle színi 2 ft. 2, 50, 3, 50.

Haskók gyapjuszövetből.
1 darab 50 kr.

Női- és leány-fejkitők.
A legűn szűk, legűn szűk, legűn szűk.
1 dr. nőknek 1 ft. 1, 80, 2, 50, 3 ft. 3, 50.
1 pr. leányoknak 60, 70 kr. 1 ft 20, 1, 40.

A fennebb elősorolt cikkek ily minőségben egyedül kaphatók,
Friedmann Bazárjában, 26 Praterstrasse 26.

Nagyban vásárlók árendéért kapnak Friedmann bazárjában, Bécs, Praterstrasse 26.

Legűn megjelentek és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Naptárak 1874-re.

A magyar-nők Házi Naptára 1874.
Szerkeszti Beniczky Irma. Hatodik évi folyam. Ára 60 kr.

AZ „ATHENAEUM“

(Ez előtt Emich Gusztáv)

Nagy Képes Naptára

a z 1874-dik évre.

Szerkeszti Sárkány János Ferencz. Teljes tiszti ezimárral. Tizenötödik évi folyam számos fametszvényvel.

Ára 1 forint.

Ez a legszebb, legteljesebb és aránylag legolcsóbb naptár.

Egyetemi hallgatók

Zseb-naptára

1874. évre.

Szerkeszti KAN BELA. Első évi folyam.

Angol-vászonba kötve, jegyzék-alakban, ironnal ellátva.

Ára 1 ft 20 kr.

Közhasznu

Erdélyi Képes Naptár

1874-dik közönséges évre.

Különös tekintettel a vasarok hibátlan kiadására.

Tizenötödik évfolyam. Ára 26 kr.

Az ATHENAEUM

Kis Képes Naptára

az 1874-dik évre.

Szerkeszti Sárkány János Ferencz. Negyedik évi folyam.

Számos remek metszvényvel. Ára 50 kr.

Balparti Nép-Naptár.

Balparti polgártársai számára szerkeszti Vasgyuró Tamás. 1874.

Negyedik évfolyam. Ára 50 kr.

A „Nép Zászlója“ Naptára 1874.

A magyarnép számára. Szerkeszti Áldor Imre. Hatodik évfolyam.

Ára 40 kr.

Képes Kalendárium 1874. közönséges évre.

Alapítá Majer István. Szerkeszti Köhalmi K. József.

XIX-dik évi folyam. Ára 50 kr.

Nevezzünk! új humoristikus Naptár.

A magyarnép számára 1874. közvégre. Ötödik évfolyam.

Ára 40 kr.

Jegyzék-Napló,

ügyvédek és bírák számára. 1874.

Szerkeszti Schnierer Gyula jogtudor, ügyvéd. Tizedik évfolyam.

Ára 1 ft 20 kr.

Hölgyek Naptára 1874.

Második évi folyam. Ára 1 ft 40 kr.

Jegyzék-Napló, gazdák számára. 1874.

Második évi folyam. Ára 1 ft 20 kr.

Jegyzék-Napló, mindenki számára. 1874.

Második évi folyam. Ára 1 ft 20 kr.

Honvéd Naptár.

(Együttal katonai Naptár.)

A magyarnép számára. Szerkeszti Áldor Imre 1874. Hetedik évfolyam.

Ára 60 kr.

Szerelmesek Naptára 1874.

Mulattató képes tartalommal. Szerkeszti Don Juan N. 8-r. Ára 80 kr.

Orvosi Zsebnaptár 1874. évre.

Ötödik évfolyam. Közép-Europa fűrdőhelyeinek térképével. Szerkeszti dr. Hochhalt Károly pesti gyakorló orvos. Ára 1 ft 20 kr.

Lidércz Naptár 1874-dik évre.

Rém történetek, kalandok, bűnesetek, lélekjelenések, tündérregék, csodás

tűnények stb. gyűjteménye.

Tizenharmadik évi folyam. Ára 60 kr.

Határidő-Naptár.

Mindenmü hivatalnokok, ügyvédek, jegyzők, orvosok, gazdatisztek,

utazók és üzerek számára. 1874. Ára 1 ft 20 kr.

Falusi Gazda Naptára 1874. évre.

A földmívelés, kertipar és gazdaság évi Közlönye, földbirtokosok,

kertész-gazdák, lelkészek, iskolatanítók és gazdatiszteknek ajánlva:

Több szakértő közreműködésével. Szerkeszti dr. Farkas Mihály

földbirtokos. X-dik évfolyam. Ára 80 kr.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében kaphatók:

Kastély és Hámor.

Regény.

Ponson du Terrail után franczi-
ból fordítva.

Ára 2 kötetnek 2 ft.

CHOPIN,

Liszt Ferencz után

franciából

Gróf Vass Ottilia. Ára 1 ft 60 kr.

Három nemzedék.

Széchenyi és Vörösmarty, Kossuth és Petőfi, Deák és Arany.

Ára 60 kr.

A vadember halála.

Regény.

Ponson du Terrail után fran-
ciából fordítva.

Ára 4 kötetnek 4 ft.

A kórisme

megállapítására szükséges vizsgálati módszerek.

Irta ifj. Purjesz Zsigmond.

Ára 1 ft 20 kr.

Az arany ember.

Regény 5 kötetben. Irta Jókai Mór.

Ára 5 ft.

BESZÉLYEK,

német, francia és angol eredeti után fordították többen. Ára 1 ft.

Huszonöt év után.

Tóth Kálmán válogatott költemé-
nyei. 2 kötet. Pompás díszkötésben.

Ára 3 ft 20 kr.

Egy tör története.

Regény. Oettinger után fordította

Balázs Frigyes.

Ára 1 ft 20 kr.

ROBIN HOOD.

Irta James György, fordította

Petőfi Sándor.

Ára fűzve 1 ft 50 kr

Kötve 2 ft 20 kr.

Egy kép a forradalomból.

Elbeszélés. Irta Bolgár Kálmán.

Ára 1 ft.

A komédia elmélete.

A Kisfaludy-társaság által jutalmazott pályamunka.

Irta Névny László. Ára 1 ft.

Szabályrendelet

az 1871. évi XVIII. t. cz. 74 és 75
§§. értelmében

a közjegyzői hivatal

ellátására előírt képesség beigazolása
végett megkívántató szigorlat tárgyai és
megtartási módja iránt. (Lenyomat a

„Budapesti Közlönyből.“)

Ára 10 kr. Postán küldve 12 kr.

A törvényszéki orvostudo-
mány gyakorlati kézikönyve,

különös tekintettel a legűnabb

szabályrendeletekre,

orvosok, jogtudók és tanulók számára.

Irta dr. GROSZ LAJOS,

az országos közegészégi tanács rendes
tagja és jegyzője; m. k. államvasúti
igazgató főorvos; egyetemi m. tanár:

a budapesti kir. orvos-egylet, a m. k.
természettud. társulat, a bécsi cs. kir.
állat-növénytan, az alsórajnai természet-
orvostani, a német törvényszéki telek-
tani tudományos egyletek tagja.

Ára 3 ft 60 kr.

(450)

(2—4)

Kiadó vendéglo

Kolozsvárt az „Angolló“-
hoz címzett Sárga fogadó

jövő Szent-György napjá-
tól kezdve haszonbérbe
kiadó.